

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR
FINNÄSET, LYVIKSBERGET SAMT DEL AV
SKEPPARBERGET, LUDVIKA KOMMUN

ANTAGEN 1994-04-28

LAGA KRAFT 1994-11-18

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	2
1.1	Planens syfte	2
1.2	Planprocess - organisation	3
1.3	Tidplan	5
2	PLANOMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR	6
2.1	Allmänt	6
2.2	Tidigare ställningstaganden	7
2.3	Markägoförhållanden och befintlig bebyggelse	7
2.4	Översiktliga grundförhållanden	8
2.5	Kulturaspekter	10
2.6	Gruvor	10
2.7	Störningar	12
2.8	Topografi och vegetation	15
2.9	Vägar och trafik	15
2.10	Befintliga ledningar	16
3	PLANFÖRSLAGET	17
3.1	Övergripande målsättning	17
3.2	Planområdets huvudsakliga dispositioner	17
3.3	Plansektorer	20
	- Trafiknätet	20
	- Bostäder	21
	- Arbetsplatser	23
	- Rekreation och friytor	23
	- Natur- och kulturmiljöer	24
	- Teknisk försörjning	25
	- Skolor och barnomsorg	26
	- Service	27
	- Skyddsrum	27
3.4	Exploaterings exempel	28
	- Exploateringsantagande	28
	- Alternativt exploaterings exempel	30
3.5	Illustration	32
4	PLANGENOMFÖRANDE	36
4.1	Detaljplaner	36
4.2	Markanskaffning	36
4.3	Upplåtelse, exploateringsavtal	36
4.4	Anläggningar	37
4.5	Skjutbanebuller	37
4.6	Utbyggnadsordning	37
5	PLANEKONOMISK BEDÖMNING	40

1 INLEDNING

1.1 Planens syfte

Den fördjupade översiktsplanen diskuterades redan i den heltäckande översiktsplanen för Ludvika kommun i vilken Finnäset, Lyviksberget samt delar av Skepparberget bedömts utgöra en utbyggnadsriktning för Ludvika centralort.

I den kommuntäckande översiktsplanen, vilken antogs av kommunfullmäktige 28 juni 1990, redovisas delar av Finnäset såsom möjligt bostadsområde medan Lyviksberget och en del partier av Skepparberget redovisas såsom möjliga arbetsplatsområden.

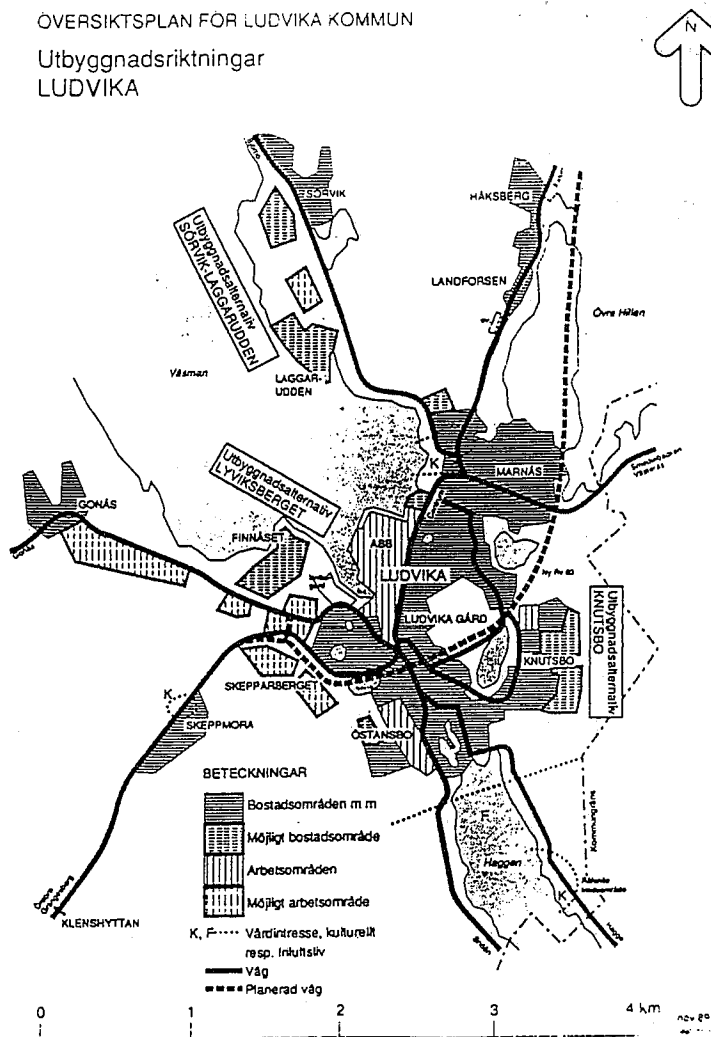

Fig. 1.1 Utdrag ur översiktsplanen

Det är i första hand två faktorer som talat för att öppna en helt ny utbyggnadsriktning. För det första finns ett behov av att få fram nya arbetsområden för olika företagsetableringar, för det andra finns behov av alternativ till en bostadsbyggnad i Knutsbo, vilket är det område i anslutning till Ludvika centralort som dominerat bostadsutbyggnaden under de senaste åren. En utökad bebyggelse med bostäder och arbetsplatser i Finnäset, Lyviksberget och delar av Skepparberget bedöms även kunna öka attraktionen hos befintliga och planerade arbetsplatsområden i Gonäs, framför allt Gonäs östra, vilket så gott som gränsar till nu aktuellt område.

Sammanfattningsvis syftar således den fördjupade översiktsplanen till att ange en önskvärd utveckling av området vad gäller en integrering av boende, verksamheter och service samt att få ett underlag/program för de efterföljande detaljplanerna.

För att underlätta det kommande detaljplanearbetet har dessutom den fördjupade översiktsplanen gjorts relativt detaljerad, det vill säga produktionsförberedande.

Flexibilitet eftersträvas dock fortfarande när det gäller utbyggnadsordning och antal lägenheter.

1.2 Planprocess - organisation

Den fördjupade översiktsplanen har förberetts bland annat genom utarbetande av ett program som behandlades och godkändes av kommunstyrelsen den 15 maj 1990. Det innehåller sammanfattningsvis en allmän beskrivning av projektets syfte samt övergripande målsättningar och planeringsförutsättningar.

Programmet resulterade i två planuppdrag, dels nu pågående arbete med fördjupad översiktsplan, dels ett uppdrag till byggnadsnämnden att påbörja arbetet med en detaljplan för ett arbetsplatsområde på Lyviksberget. På grund av behovet av arbetsplatsområden samt för att inte få en tidsmässig blockering av en önskvärd utbyggnad har därför detaljplanearbetet force-rats, vilket resulterat i en laga kraftvunnen detaljplan.

Trots att detaljplan numera finns upprättad för ett arbetsplatsområde på Lyviksberget bör dock området redovisas och även ingå i den fördjupade översiktsplanen.

Projektorganisation för den fördjupade översiktsplanen framgår av fig. 1.2.

Ansvarig för **detaljplanens** upprättande har, som framgått, varit byggnadsnämnden.

Planarbetet inleddes således samtidigt för den fördjupade översiktsplanen och detaljplanen. Detta ledde till att samråden med bland annat de boende

i området redan från början kom att gälla hela områdets principiella disposition. De boende utsåg tidigt talesmän.

De första skisserna ledde till omfattande protester, och även förslag till förändringar. Det nu framlagda förslaget tar hänsyn till kritiken. Områden som Finnässets udde och de befintliga byarna lämnas utanför föreslagna exploateringar vad gäller ny bostadsbebyggelse, medan Lyviksberget nyttjas i högre utsträckning. Det bör dock påpekas att det fortfarande finns kritik från de boende mot planförslaget, vilket bland annat upplevs som för omfattande och med för stor inverkan på befintlig boendemiljö.

I planarbetet har också det kommunägda utvecklingsbolaget LUABs synpunkter tagits till vara. Från LUAB har tidigare skett en utåtriktad verksamhet för att värva företagsamhet till kommunen och området.

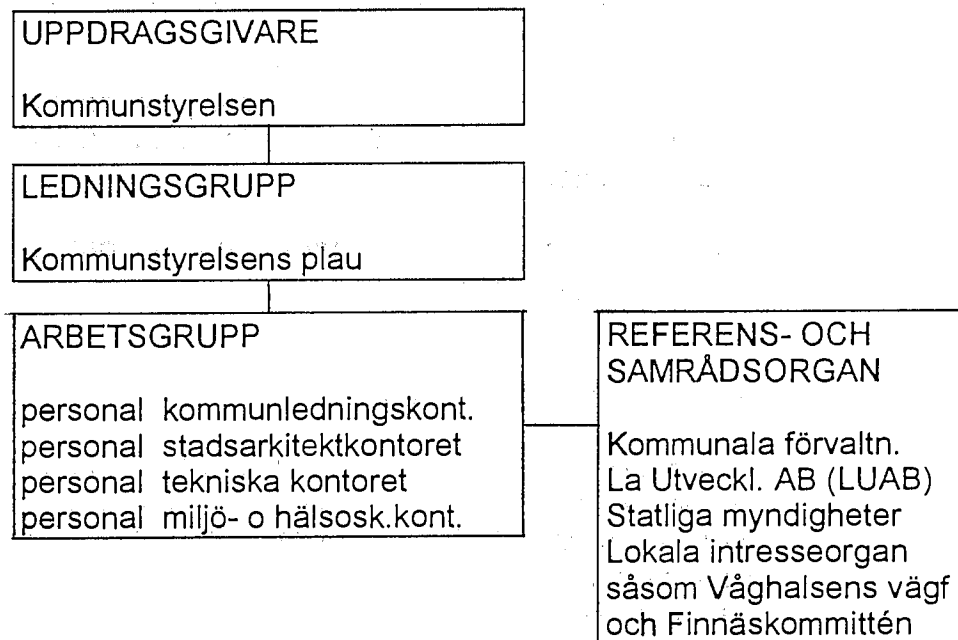

Fig. 1.2 Projektorganisation

Förslaget till fördjupad översiktsplan kommer att handläggas i enlighet med reglerna i plan- och bygglagen (PBL) så att allmänhet och myndigheter i ett samrådsskede får tillfälle att lägga synpunkter på förslaget. Därefter följer ett utställningsskede där allmänheten efter eventuella revideringar ånyo får lägga synpunkter på ett förslag, som därefter antas av kommunfullmäktige.

1.3 Tidplan

En preliminär tidplan kan se ut som följer:

Oktober	1993	Beslut om utställning
Dec - Jan	1993/1994	Utställning i två månader (beroende på när beslut om utställning tas)
Mars/April	1994	Avslutande beslutsprocess med fullmäktigebeslut

2 PLANOMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR

2.1 Allmänt

Området, som omfattar ca 200 ha, är beläget ca 3 km sydväst om Ludvika centrum begränsas i öster av befintlig bebyggelse och Lyvikskyrkogården, i norr av sjön Väsman samt i söder och väster av skogsmark.

Området har ett bra läge för etablering av verksamheter genom den infrastruktur som bildas av befintligt och framtida vägnät, med framför allt riksväg 60 Falun-Örebro och länsväg 608 Ludvika-Blötberget samt järnvägen Gävle-Borlänge-Örebro. Det har även Ludvika flygplats och industriorten Grängesberg på korta avstånd. Västerut vid Gonäsvägen återfinns Gonäs och Blötbergets samhällen samt Gonäs industriområde. Någon annan exploateringsbar mark med motsvarande förutsättningar finns ej i stadens omedelbara närhet.

I den kommuntäckande översiktsplanen omnämns området som en attraktiv utbyggnadsriktning av staden.

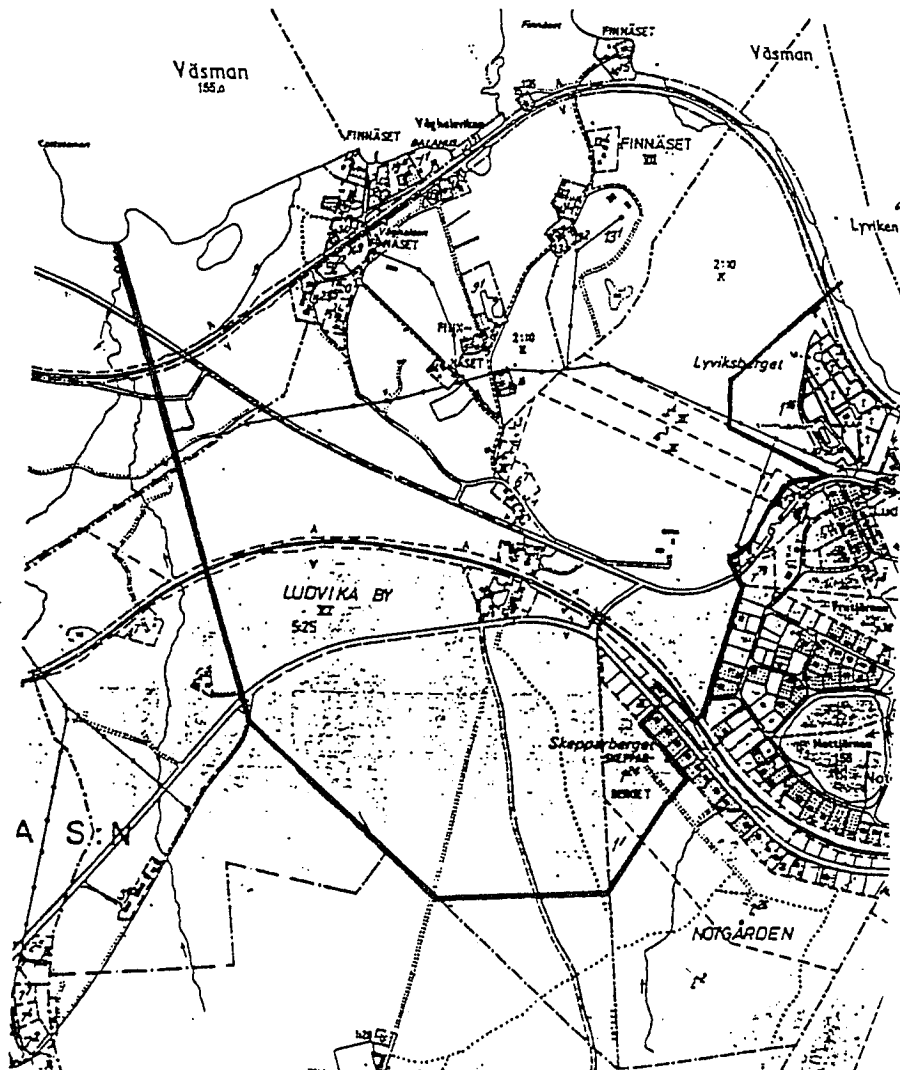

Fig. 2.1 Planområdets avgränsning

2.2 Tidigare ställningstaganden

Kommunstyrelsen beslutade 10 juni 1986 godkänna ett inventerings- och handlingsprogram beträffande industrimark i Ludvika. I detta handlingsprogram har delar av Skepparberget redovisats som ett prioriterat tätortsnära område.

Kommunstyrelsen gav 15 maj 1990 en arbetsgrupp i uppdrag att upprätta en fördjupad översiktsplan över Finnäset, Lyviksberget och Skepparberget. Samtidigt uppdrog kommunstyrelsen till byggnadsnämnden att parallellt med den fördjupade översiktsplanen upprätta förslag till detaljplan för arbetsplatsområde på Lyviksberget.

För övrigt gränsar planområdet i öster mot stadsplanen för dels Lyviksberget, fastställd 28 april 1983, dels västra delen av Notgården, fastställd 14 augusti 1974 samt dels del av Ludvika by-området, fastställd 7 mars 1964.

2.3 Markägoförhållanden och befintlig bebyggelse

Marken inom planområdet ägs huvudsakligen av Ludvika kommun. Insprängda i det kommunala innehavet finns totalt 33 enskilt ägda villafastigheter. Vidare finns några skogsfastigheter, som ägs av enskilda och STORA samt två järnvägsfastigheter.

Befintlig bebyggelse, vilken huvudsakligen utgörs av permanentus, är till övervägande delen samlad i tre områden, ett i ett stråk utefter Finnäsvägen (14 st), ett inom planområdets västra del i anslutning till Våghalsviken (13 st) samt i anslutning till järnvägen (6 st).

Övrig bebyggelse utgörs av tre militärförråd belägna inom södra delen av Lyviksberget.

Fig. 2.3 Kommunalt markinnehav

2.4 Översiktliga grundförhållanden

Geotekniska utredningar visar att de områden som föreslås för exploatering i planförslaget kan bebyggas. På uppdrag av Ludvika kommun och Ludvika Utvecklings AB har VIAK 4-5 december 1989 utfört översiktliga geotekniska undersökningar, dels vid Lyviksbergets västra sluttning mot Finnäset, dels i Finnäset. Undersökningarna som gjorts genom grävning av ett antal provgropar inom respektive område, har sammanställts i två utlåtanden, båda daterade 10 januari 1990.

Beträffande Lyviksbergets västra del utgörs området i huvudsak av blandskogsbevuxen moränmark. Undersökningen visar att jorden i området består av 0 - 0,3 m mull som överlagras siltig sandig morän. Moränen är ställvis blockig. Berg och block har påträffats på nivåer mellan 0,6 - 2,0 m under marknivån. I områdets södra del, intill riksväg 60, har provgroparna utförts till 1,8 - 2,4 m djup utan att berg eller block påträffats. Lokalt överlagras moränen och silten av torv med ca 0,7 m mäktighet. Grundvatten har inom vissa partier påträffats på mellan 0,6 - 1,6 m djup. Under vissa nederbördsrika perioder kan dock grundvattnet stiga till nivåer nära eller i markytan, speciellt i de relativt plana partierna i sydost.

Eftersom jorden i området innehåller silt och siltig morän bedöms den vara tjälfarlig till mycket tjälfarlig samt flytbenägen i vattenmättat tillstånd.

Vad gäller grundläggning kan utifrån utlåtandet konstateras att planerad bebyggelse kan grundläggas med plattor i befintlig mark eller på packad fyllning, sedan vegetationsskikt, mull och torv avschaktats. Blandad grundläggning i form av plattor i befintlig mark och berggrundläggning bör dock i möjligaste mån undvikas.

Området i Finnäset som omfattas av undersökningen är lövsly- och blandskogsbevuxet och utgörs delvis av igenvuxen åkermark.

Jorden består av ca 0,2 - 0,3 m mull som i den mellersta och södra delen överlagras sand till ca 0,5 respektive 1,0 m under markytan. Under sanden följer sedan finare svallsediment bestående av silt till ca 2,0 - 2,1 m under markytan. I områdets norra del överlagras mullen silt till ca 1,9 m under markytan. Därunder följer grusig morän. Jorden är mycket tjälfarlig i områdets norra del där silt finns relativt ytligt under den organiska jorden.

Marken i området bedöms väl lämpad för grundläggning av bostadsbebyggelse i 1-2 plan. Byggnader kan grundläggas med plattor i befintlig mark eller på packad fyllning sedan den organiska jorden avschaktats.

I de kraftiga sluttningarna i Lyviksbergets norra del, med relativt lågpermeabla jordar, kan problem uppstå vid avledning av ytvatten. Det vill säga jordarna har liten förmåga att släppa igenom vatten.

Ett bebyggande av de branta partierna leder till ökade kostnader för massbalansering och för nödvändiga stödmurar samt övriga betongkonstruktioner. Dessa partier kan av nämnda skäl endast byggas med kontor och dylikt eller i samlad regi för flerbostadshus eller terrasserade grupphus. Principerna för en terrassformad bebyggelse ges i en kompletterande utredning, utförd av VBB VIAK, 17 januari 1992

De utförda undersökningarna är översiktliga. Lokala variationer förekommer. När områdena sedemera slutligt detaljplaneras bör förtätade och kompletterade undersökningar ske av utbyggnadsområdena. Området klassificeras som ett normalriskområde ur radonsynpunkt.

2.5 Kulturaspekter

Finnäset har en lång tradition som bosättningsområde och på 1630-talet fanns en gård på Finnäset. Området innehåller flera gruvor brutna sedan lång tid tillbaka. Bostadsområdet vid Våghalsen innehåller även bebyggelse från världskrigsepoken. Ett system av konstgångar, från vilka grunden återstår, byggdes på 1850-talet för att hålla vattnet borta ur gruvorna.

Landskapet och bebyggelsemiljön innehåller lämningar och spår som representerar olika historiska tider i sättet att utvinna och organisera uttaget av malm. Jordbruket har inte utgjort någon huvudnäring men under 1800-talets senare hälft var uppodlingen betydande. Begränsad uppodling kan dokumenteras från 1500-talet.

Det är framför allt malmbrytningen och uppodlingen under 1800-talets senare hälft och tidigt 1900-tal som satt sin prägel på kulturlandskapet och den nuvarande bebyggelsestrukturen.

Dalarnas museum har låtit utföra en översiktlig inventering av äldre kulturvärden i området som visar att rester efter äldre bosättning och gruvhantering förekommer i området. Hänsynstagande samt dokumentation förutsätts. Det bör i sammanhanget även påpekas att de boende i området besitter kunskap om de olika kulturvärdena.

2.6 Gruvor

Området innehåller flera gruvor brutna sedan lång tid tillbaka. Fältets storhetstid inträffade under tidigt 1900-tal, då ökat malmbehov och förbättrad anrikningsteknik gav gruvorna en kort nådatid. Ett halvsekel senare, under 1960-talet, utfördes en större gruvundersökning inom området. Denna påvisade en större malmreserv, vilken sträcker sig under sjön Väsmans botten till Iviken och bör ha ett djupgående på minst 500 m.

På uppdrag av Ludvika kommun har Lennart Westas, tidigare mättningschef i Ludvika kommun, i april 1989 utfört en inventering av underjordiska brytningsrum inom området. resultatet av inventeringen, benämnd "Utredning av förekomst av underjordiska brytningsrum inom Våghalsen-Finnäsets gruvfält" finns dokumenterat på kartor i skalorna 1:1000, 1:4000 och 1:10 000 och har framkommit efter forskning och avritning av gruvkartor vid Bergmästarämbetet i Falun samt fältstudier.

Inför upprättandet av nu aktuell fördjupad översiktsplan har arbetsgruppen låtit utföra en studie av rasriskområden inom Finnäset-Våghalsen.

Studien, vilken utförts av Ludvika kommuns miljö- och hälsoskyddskontor, har 21 augusti 1990 sammanställts i ett utlåtande med tillhörande kartmaterial, benämnt "Rasriskområden inom Finnäset-Våghalsen med anledning av tidigare gruvverksamhet".

Gruvorna inom Finnäset-Våghalsen kan delas in i fem tämligen väl avgränsade grupper. Indelningen beskrivs nedan och redovisas även översiktligt i fig 2.6 nedan.

1. Bybergsgruvan
Tre schakt med stora brytningsrum.
2. Sex mindre skärpningar.
3. Gruvundersökning utifrån ett schakt inom Norra Lyviksgruvans utmål. Undersökningsorter drevs på ca 280 meters nivå med syfte att öka områdets malmbas.
4. Finnäsgruvorna
Två schakt med brytningsrum samt en tredje gruva/skärpning som är delvis igenfylld.
5. Våghalsen
En västlig parallell med Ga Våghalsgruvan, La Våghalsgruvan och Kullgruvan samt en östlig dito med Lavgruvan och Lavgruveschaktet. Området utgörs av stora öppna bergrum. Risken för ras inom detta område har bedömts som stor.

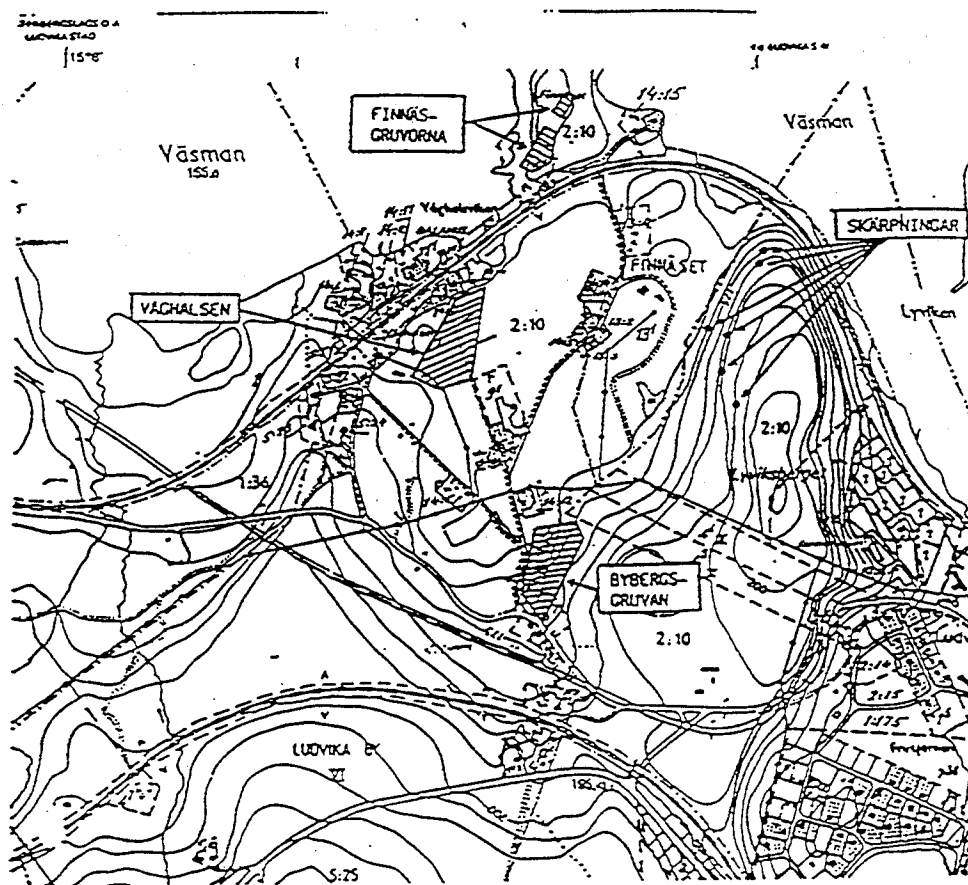

Fig. 2.6 Gruvor och skärpningar

2.7 Störningar

Gräsmossens skjutbana är belägen ca 1,5 km sydväst om området. Med anledning av störningar på grund av skjutbanebuller har därför Ludvika kommuns miljö- och hälsoskyddskontor utrett bullersituationen på Finnäset och Lyviksberget. Även trafikbullret har mätts. Resultatet har 20 november 1990 sammanställts i ett utlåtande benämnt "Ljudnivåutredning vid planerat bostadsområde/arbetsplatsområde vid Lyviksberget".

Konsultföretaget Ingemansson Akustik · Mekanik, Region Väst, har också genomfört en bullernivåutredning inom nämnda område. Materialet finns sammanställt i en rapport, daterad 5 oktober 1992.

De riktvärden som för närvarande gäller enligt Statens Naturvårdsverk, - SNV-, framgår av nedanstående tabell.

Utrymme	Ljudnivå utomhus i dBA IMPULSE	
	Dag och kväll kl 07 - 22	Natt kl 22 - 07
Bostäder	65 - 70	55 - 60
Vårdlokaler	60 - 65	55 - 60
Undervisningslokaler	60 - 65	--
Fritidsbebyggelse och rörligt friluftsliv (där naturupplevelsen är en viktig faktor)	60 - 65	55 - 60

Tabell: SNVs riktvärden.

En sammanfattning av mätresultaten redovisas på kartbilaga sidan 14.

Det kan konstateras att värdena ej överstiger SNVs riktlinjer för bostäder klockan 07-22, 65-70 dBA.

För övrigt har kompletterande mätning genomförts 8 oktober 1991 vilken även visar att värdena ej överstiger SNVs riktlinjer.

Vid mätning av skjutbanebuller är det mycket viktigt att rätt förhållanden råder för mätningen. Vindriktning och väder i övrigt har stor betydelse för erhållande av ett så riktigt resultat som möjligt.

Förutom vinkeln mellan skjutriktning och mätpunkterna, avstånd och markdämpning bidrar befintliga skogspartier med en dämpande effekt. Nivådämpande skogspartier finns dels i anslutning till själva skjutbanan, dels på ömse sidor om Gonäsvägen. De skogsdämpande partiernas ungefärliga läge framgår av karta, sidan 14.

För att inte för höga ljudnivåer skall uppstå är det nödvändigt att inte minska befintlig skogsdämpning genom avverkning av dessa partier. Ludvika kommun är dock ej ägare till de partier som ligger söder och sydväst om Gonäsvägen. Avsikten är dock att säkra dessa partier genom förvärv eller på annat sätt.

Övriga störningar som uppmärksammats är trafiken på riksvägen, Gonäsvägen och den där emellan liggande järnvägen. Områdets disposition har gjort att dessa störningar kan behandlas bäst i detaljplanen och bygglov. En ytterligare eventuell störningskälla är den träimpregnering som finns på andra sidan Lyviken.

Det bör även tillses att verksamheten inom planområdet ej stör friden på Lyvikens kyrkogård. Denna fråga har påverkat arbetsplatsområdets utformning och avgränsning. Frågan bör även uppmärksammas när planeringen görs av den anläggning som planeras längst ut på Lyviksberget, se närmare under rubriken arbetsplatser.

1119

SKJUTBANEBULLER

Mät-punkt	Ljud-nivå	Vapen/Kaliber	Beräknat/Uppmätt
1 A	60 dBA	Ak4	Beräknat
1 B	64 dBA	Ak4	Uppmätt
	62 dBA	Älgst	Uppmätt
2	62 dBA	6,5 mm	Uppmätt
	64 dBA	Ak4	Beräknat
	65 dBA	Ak4	Uppmätt
	64 dBA	Älgst	Uppmätt
3	61 dBA	6,5 mm	Uppmätt
	62 dBA	Ak4	Beräknat
	61 dBA	Ak4	Uppmätt
4	57 dBA	Ak4	Beräknat

TRAFIKBULLER

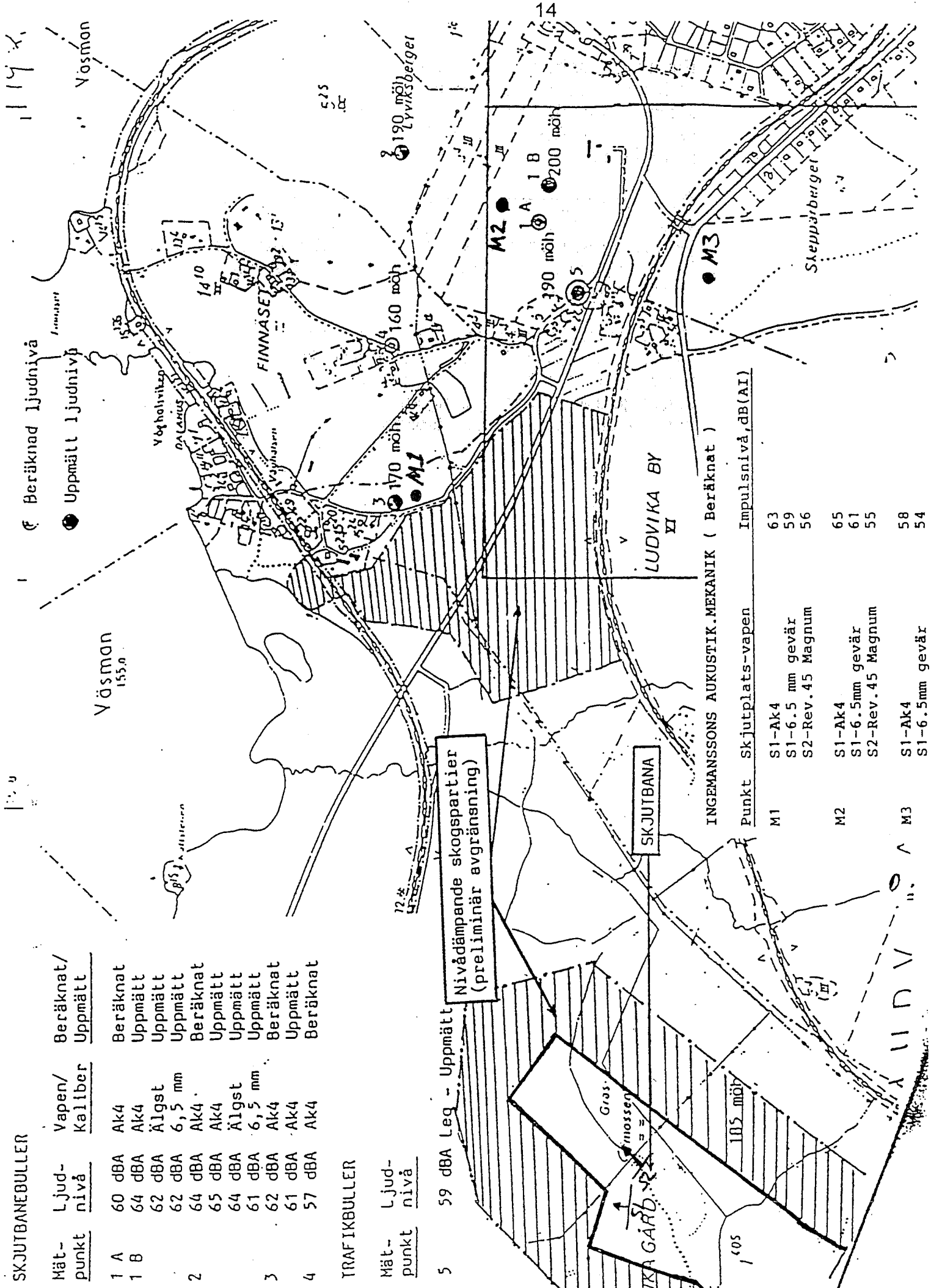
Mät-punkt	Ljud-nivå
5	59 dBA Leq - Uppmätt

Nivådämpande skogspartier (preliminär avgränsning)

SKJUTBANA

INGEMANSSONS AUKUSTIK.MEKANIK (Beräknat)

Punkt	Skjutplats-vapen	Impulsnivå, dB(AI)
M1	S1-Ak4	63
	S1-6.5 mm gevär	59
	S2-Rev.45 Magnum	56
M2	S1-Ak4	65
	S1-6.5mm gevär	61
	S2-Rev.45 Magnum	55
M3	S1-Ak4	58
	S1-6.5mm gevär	54

2.8 Topografi och vegetation

Området vid Finnäset/Lyviksberget, som är lövsly- och blandskogsbevuxet, är relativt starkt kuperat med en högsta markhöjd vid Lyviksberget om ca +210 m samt ca +155 m vid Våghalsviken i områdets västra del. Från Lyviksberget sluttar marken brant ner mot sjön Väsman i nordost, i öster mot Lyvikskyrkogården samt i väster ner mot Finnäset. På Lyviksberget i nordsydlig riktning löper en plan plåtå.

Finnäset utgörs av relativt flack terräng. De sydvästra och nordöstra delarna är dock något kuperade med berg i dagen i den nordöstra delen.

Området vid Skepparberget utgörs av skogsmark, bevuxet framför allt med tall och gran samt vissa delar ungskog.

Höjdskillnaden mellan områdets norra och sydvästra del utgör ca 50 m med en lägsta markhöjd i norr om ca +195 m och en högsta i sydväst om ca +245 m.

Kommunledningskontoret, mark- och planeringsenheten, har utfört en vegetationsinventering under vintern 1989-90 i området vid Finnäset och Lyviksberget. Inventeringen visar att det finns värdefulla naturområden där skötseletåtgärder skall sträva efter att bibehålla eller förbättra karaktären av naturområdena. Dessa skall ses som rekreationsområden som påtagligt kan öka attraktionskraften av området.

2.9 Vägar och trafik

Området genomkorsas av två större genomfartsleder, dels länsväg 608 (Gonäsvägen), dels riksväg 60 (Grängesbergsvägen).

Via Gonäsvägen trafikförsörjer Finnäs- och Våghalsvägen befintlig bebyggelse inom området. Vägarna, vilka ej är permanentbelagda, är utbyggda till ca 4 meters bredd.

Från Grängesbergsvägen går också en relativt nyanlagd skogsbilväg i nord-sydlig riktning upp mot Skepparberget. Skogsbilvägen ligger delvis på mark som kommunen förvärvat av Domänverket. Vid förvärvet har kommunen medgivit Domänverket rätt att framdeles nyttja vägen eller annan lämplig väg som sedermera kan komma att anläggas inom området.

Kollektivtrafiken upprätthålls i dag av busslinje 47 som passerar på både Grängesbergs- och Gonäsvägen.

För övrigt sträcker sig TGOJs otrafikerade järnvägslinje inom områdets norra delar samt inom dess södra, linjen Gävle - Ludvika - Frövi. På den sistnämnda passerar, enligt trafikledningen i Gävle 28 gods- och 8 persontåg per dygn.

2.10 Befintliga ledningar

Inom planområdet finns kommunalt vatten framdraget till boende utefter Finnäsvägen. Ledningen, vilken påkopplats det kommunala nätet vid Hällarna, utgörs dock endast av en plastslang $\varnothing$ 50 mm. Vatten- och spillvattenledningar är utbyggda utefter riksväg 60 till Skeppmora.

Två grövre sjövattnsledningar ($\varnothing$ 200 mm), som vattenförsörjer Gonäs, Blötberget och Saxdalen utgår från Hällarna och är lagda strax utanför udden på Finnäset.

Kommunalt vatten och avlopp (dagvatten, spillvatten och vatten) finns även utbyggt sydost om området, dels i Odlarevägen (D 225, S 225, V 110). För övrigt finns vatten- och spillvattenledningar utbyggda på sträckan Gonäs-Lyviksberget.

Området berörs även av en kraftledning i öst-västlig riktning om 10 kV (norr om länsväg 608). Från denna finns tre avgreningar. Området mellan järnvägen och riksväg 60 samt Skepparberget berörs även av en kraftledning om 50 kV.

3 PLANFÖRSLAGET

3.1 Övergripande målsättning

Ludvika har ett uttalat behov av en ny utbyggnadsriktning, som ger goda tillväxtmöjligheter för staden såväl omedelbart som på sikt. Särskilt gäller detta arbetsplats-/näringslivssektorn. Målsättningen är att utifrån miljö- och sociala aspekter tillgodose detta behov genom att anvisa tillräckliga tillväxtytor i något som kan bli en självständigt fungerande stadsdel. En flexibel plan som ur sociala skäl medger ett varierat och blandat boende är därför av betydelse. Ambitionen har ställts och kommer att ställas högt för att få en stadsdel med extra värden som ger en god boende- och arbetsmiljö. Särskilt utnyttjas det faktum att läget både medger utsiktslägen som direkt närhet till sjö och strand. Ytterligare en positiv faktor är att stadsdelen annonserar sig självt över vattnet från stadens centrala delar.

3.2 Planområdets huvudsakliga dispositioner

Inledningsvis kan konstateras att områdets topografi, gruvornas belägenhet och omfattning samt naturförhållanden till stor del har varit styrande vid lokaliseringen av bostäder, arbetsplatser och trafiknät.

Dispositionen framgår av plankartan, sidan 19.

Inom planområdet redovisas två arbetsplatsområden, varav det ena är beläget på Skepparberget, i anslutning till Grängesbergsvägen. Det andra, vilket omfattas av detaljplan, är beläget inom Lyviksbergets södra del.

För övrigt vad gäller arbetsplatser föreslås ett område för kontorsservice inom den nordligaste delen av Lyviksberget, i väl synligt läge över sjön Väsman.

Vad beträffar bostäder föreslås dels ett område på Lyviksbergets nordvästslutning, dels ett väster om detta, det vill säga i slutningen och de plana partierna ner mot Finnäset. Ytterligare ett bostadsområde föreslås i anslutning till Våghalsvägen inom Finnäsets södra del.

Förutom nämnda bostadsområden redovisas även ett område direkt norr om arbetsområdet på Lyviksberget. Områdets lämplighet för bostadsbebyggelse är dock beroende av vilken typ av företag som etablerar sig inom arbetsplatsområdets norra del.

På sikt kommer även ett behov av barnomsorg och skola att uppstå. Lämplig plats för dessa får dock studeras ytterligare. Se även sid 26.

Genom planområdet passerar dels Gonäsvägen (länsväg 608) och Grängesbergsvägen (riksväg 60). För att ansluta nyttillkommande bebyggelse norr om Gonäsvägen till detta övergripande trafiksystem föreslås en ny matargata från Gonäsvägen. Grängesbergs- och Gonäsvägen har dessutom "knutits ihop" genom en broförbindelse.

Gång- och cykelvägar föreslås till stora delar anläggas parallellt med den nya matargatan samt Gonäsvägen för anslutning till befintlig gång- och cykelväg öster om planområdet.

För övrigt föreslås inom planområdet större sammanhängande grönområden av naturmarkskaraktär samt en fotbollsplan. Ytor för kvarterslek förutsätts bli närmare studerade i kommande detaljplaner. Möjlighet finns att anordna en enkel natur- och kulturstig samt badplats. Boende i Finnäset har anmält intresse för att delta i arbetet med en kulturstig. Inom planområdet bör också förutsättningar finnas för att ordna kolonilotter.

I områdets norra delar passerar TGOJs otrafikerade järnvägslinje mellan Grängesberg och Ludvika. Under förutsättning att Banverket beslutar att lägga ner sträckan kan en småbåtshamn anordnas strax öster om udden på Finnäset.

ARBETSPLATSOMRÅDE	AREAL
LYVIKSBERGET SÖDRA OMR	14 HA
LYVIKSBERGET NORRA OMR	1 HA
SKEPPARBERGET	5,5 HA
SUMMA	20,5 HA (CA)
SAMT RESERV	14-22 HA (CA)

BOSTADSOmrÅDE	AREAL
LYVIKSBERGET	4-5,5 HA
FINNÄSET VÄSTRA OMR	7 HA
FINNÄSET ÖSTRA OMR	9,5 HA
SUMMA	20,5 HA (CA)
SUMMA YTOR FÖR EXPL.	40-65 HA (CA)
ANTALET BOSTÄDER RIKTPUNKT	400-500 LGH

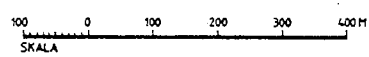
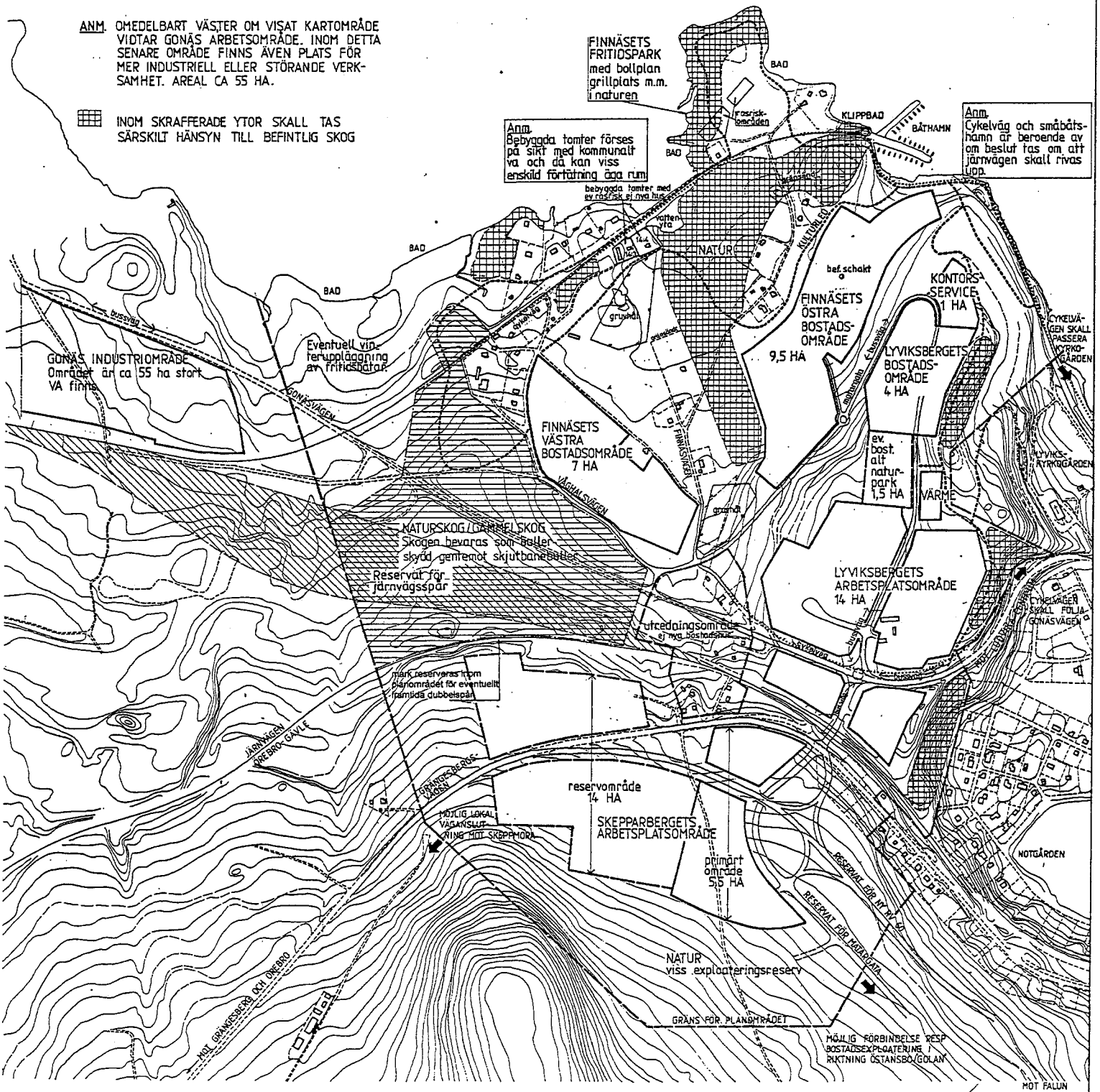
ÖVERSIKT · PLANKARTA
 upprättad i juni 1993

reviderad efter utställande februari 1994

ANM. OMEDELBART VÄSTER OM VISAT KARTOMRÅDE
 VIDTAR GONÅS ARBETSOMRÅDE. INOM DETTA
 SENARE OMRÅDE FINNS ÄVEN PLATS FÖR
 MER INDUSTRIELL ELLER STÖRANDE VERK-
 SAMHET. AREAL CA 55 HA.

INOM SKRAFFERADE YTOR SKALL TAS
 SÄRSKILT HÄNSYN TILL BEFINTLIG SKOG

3.3 Plansektorer

Trafiknätet

Befintlig bebyggelse i Finnäset och Våghalsen kommer även fortsättningsvis att trafikmatas genom befintligt vägsystem, det vill säga Finnäs- och Våghalsvägen. Däremot krävs för att klara trafikförsörjningen för nyttillkommande arbetsplats- och bostadsområden att ett helt nytt gatusystem iordningsställs.

För trafikmatning till arbetsplatsområdet på Lyviksberget samt till bostadsområdena föreslås att en matargata anläggs i form av en slinga upp genom området. Matargatan ansluter till Gonäsvägen i två punkter, dels vid arbetsplatsområdet, dels vid befintlig infart till Finnäset och Våghalsen.

Den östra delen av matargatan kommer att fungera som tillfart både till arbets- och bostadsområdena på Lyviksberget. Trafiksäkerhetsaspekterna klaras dels genom att matargatans anslutning mot Gonäsvägen vid arbetsplatsområdet utformas som cirkulationsplats, dels genom att en separat gång- och cykelväg planeras.

Beträffande det västra bostadsområdet, invid Våghalsvägen föreslås detta trafikförsörjas genom att en del av Våghalsvägen byggs om till matargata. Inom områden för friliggande småhus kommer lokalgator som ansluter till matargatorna att iordningställas medan infarten till grupp- och flerbostadshusen föreslås ske direkt från matargatan.

När det sedan gäller trafiklösningen vid det föreslagna arbetsplatsområdet på Skepparberget kan konstateras att läget för närvarande är något osäkert.

Kommunfullmäktige beslutade den 26 oktober 1989 att tillstyrka alternativ 4 såsom ny sträckning för riksväg 60. Vägverket har dock ännu ej detaljprojekterat sträckningen men klart är att det föreslagna arbetsplatsområdet på Skepparberget kommer att beröras.

KM Kjessler och Mannerstråle AB, Borlänge, har emellertid den 27 september 1989 på uppdrag av stadsarkitektkontoret skissat ett förslag till trafiklösning vid Skepparberget. Syftet med utredningen har varit att anpassa trafiklösningen till den framtida sträckningen av riksväg 60 och dels ge möjlighet till anslutning av föreslaget arbetsplatsområde mot Skepparberget och mot Gonäsvägen. I planförslaget redovisas därför ett förslag på trafiklösning som till stor del bygger på den utredning som KM Kjessler & Mannerstråle AB gjort.

I detta planförslag har redovisats en principlösning av trafikfrågorna vid Skepparberget. För närvarande pågår dock ett detaljplanearbete för ny riksvägsdragning i området. Detta innebär således att trafikfrågorna kan få en något annorlunda utformning än som nu redovisas i den fördjupade översiktsplanen.

För att öka flexibiliteten och tillgängligheten inom planområdet har detta kommunikationsmässigt sammanbundits genom en broförbindelse med riksväg 60.

Tillgången till gång- och cykelvägar inom planområdet avses bli väl tillgodosett.

Dessa föreslås i huvudsak att anläggas parallellt med matargatan samt Gonäsvägen för anslutning till befintliga gång- och cykelvägar öster om planområdet.

Det bör i sammanhanget framhållas att gång- och cykelväg även bör kunna anläggas utefter Väsmanstranden, det vill säga på befintlig järnvägsbank.

Det förutsätter givetvis att Banverket tar beslut om nedläggning av järnvägstrafiken på denna i dag otrafikerade sträcka.

Med Banverkets regionkontor i Borlänge har överenskommit följande. I översiktsplanen läggs in ett reservat för ett järnvägsspår, som kan förbinda trafikerad järnväg strax väster om den nybyggda vägbron vid Lyviksberget med den för närvarande ej trafikerade sträckningen mot Gonäs, Blötberget och Grängesberg. Härmed vinnes för järnvägsdriftens del att den kurviga linjen nära Väsman utbyts mot en rakare linje som tillåter högre farter. Härutöver vinns i trafiksäkerhet genom att ett antal plankorsningar för allmän trafik och gående försvinner. För planeringen av Finnäset vinns de fördelar med bättre strandkontakt som framgår av planen. Även ljudstörningarna borde bli mindre. Reservatet läggs in med flexibel bredd. För tydlighetens skull upplyses om att detta ställningstagande ej är något beslut att linjen via Gonäs och Blötberget skall få återupptagen trafik. Ett sådant beslut åvilar helt Banverket. Om ett beslut skulle fattas, som innebär linjens nedläggning bortfaller reservatet.

Inom planområdet har också mark reserverats för eventuellt framtida dubbelspår på järnvägslinjen Gävle - Ludvika - Frövi.

Avståndet till Ludvika flygplats är 7 km. Landningsplats för helikopterförbindelse har diskuterats.

Förutsättningarna att ansluta el- och telenätet är goda. Området har bra förutsättningar för utbyggnad av fibernät för kommunikationsöverföringar.

Framtida busslinjer bör följa Gonäsvägen från staden, angöra Lyviksberget och sedan dela upp sig i riktningarna Gonäs/Blötberget respektive Grängesberg. Se också under rubriken Skolor och barnomsorg.

Bostäder

Det har tidigare nämnts att planförslagets målsättning är att ha relativt hög detaljeringsgrad för att underlätta kommande detaljplanearbete.

Planförslaget kommer emellertid att ligga till grund för en helt ny utbyggnadsriktning för Ludvika tätort, vilket innebär att en utbyggnad enligt planförslaget sträcker sig många år framåt i tiden.

Att i nuläget, vad gäller bostäderna, låsa sig för olika hustyper eller exakt typ av bebyggelse inom respektive bostadsområde bedöms som olyckligt. Målsättningen är därför att låta den framtida efterfrågan till stor del vara styrande genom att i planförslaget ge utrymme för varierande bebyggelseformer, såsom friliggande villor, grupphus och flerbostadshus. I denna målsättning ges möjlighet till framtida kommunala beslut om önskad utveckling.

Det kan dock konstateras att topografin i högsta grad är styrande vad gäller lokalisering av olika bebyggelse typer. Topografiska skäl som verkar begränsande på tomtstorlek är till exempel branta och långa sluttningar, varför friliggande småhus lämpar sig bättre inom flacka partier.

För att effektivt kunna utnyttja de relativt branta sluttningarna inom planområdet - Lyviksbergets nordvästra del - för bebyggelse, bör därför i första hand grupphus och flerbostadshus lokaliseras till detta område.

Att bygga bostäder i de sluttningar som det här är frågan om innebär också av naturliga skäl vissa geotekniska problem. Extraordinära grundläggnings- och markberedningskostnader måste påräknas till en viss gräns. För att reducera dessa måste byggnationen anpassas och troligtvis till viss del specialkonstrueras.

Eftersom lägenhetsantal och typ av bebyggelse påverkar bland annat dimensionering av de kommunaltekniska anläggningarna är det emellertid viktigt att den ungefärliga exploateringsgraden redovisas, dock på sätt som medger flexibilitet för framtiden.

Därför redovisas under punkt 3.4 två alternativa förslag, benämnda exploateringsantagande och alternativt exploateringsexempel, vad gäller exploateringsgrad och lokalisering av olika bebyggelse typer. Det bör i sammanhanget klargöras att dessa alternativ dock inte är helt definitiva. Alternativen får alltså mera karaktären av exempel på exploatering.

De bebyggda bostadsfastigheterna i området avses på sikt förses med kommunalt vatten- och avlopp och då kan viss enskild förtätning äga rum. Närmare ställning till vilken förtätning som kan tillåtas får tas när frågan aktualiseras. I exploateringsantagandena räknas överslagsvis med att ett 25-tal tomter för enbostadshus kan tillkomma på detta sätt inom en överblickbar framtid.

För de bostadsfastigheter som ligger nära Gonäsvägen respektive Grängesbergsvägen kan en förtätning av störningsskäl vara olämplig. Vad som på sikt bör ske med befintliga enbostadshus där blir beroende på den totala utvecklingen i Lyviksberget, Finnäset, Skepparberget och Gonäs. Området läggs nu ut som ett särskilt utredningsområde utan annat ställningstagande för närvarande att nya bostadshus ej bör tillåtas. Två fastigheter ligger inom riskområde för den tidigare gruvverksamheten. Ej heller där bör nya hus tillåtas. För ytterligare två fastigheter bör övervägas begränsningar som framgår av plankartan. I dessa två fall gäller det enbart en tveksamhet om de nuvarande fastighetsgränserna är de på sikt lämpliga.

Arbetsplatser

Den fördjupade översiktsplanen redovisar två större arbetsområden, ett norr och ett söder om riksväg 60 (Grängesbergsvägen).

Arbetsområdet norr om Grängesbergsvägen omfattas av en redan laga kraftvunnen detaljplan. Det bedöms dock vara av stor vikt att detta redovisas i den fördjupade översiktsplanen.

Inom detta område avses i första hand lokalisering ske av företag för bil-service, kontor och handelsändamål. Även etablering av sådan industriell verksamhet som ej innebär störning vad gäller miljö eller utseende för omgivningen inom området kan bli aktuell. En sådan etablering bör i första hand lokaliseras till planområdets norra delar. Som framgår av den upprättade detaljplanen avses sådan verksamhet som allmänt uppfattas högkvalitativ. Området förväntas bland annat få god arkitektur och vara fritt från störande utsläpp.

Arbetsområdet söder om järnvägen är beläget i sluttningen upp mot Skepparberget. Här är emellertid planeringssituationen fortfarande något osäker på grund av nya riksväg 60s framtida sträckning. I planförslaget redovisas dock den sträckning som är den mest troliga. Trafiklösningar och arbetsplatsområdenas lokalisering utgår därför i nuläget från att det är denna sträckning som kommer att gälla vid en framtida ombyggnad.

Exploaterbart område i Skepparberget omfattar totalt ca 20 - 27,5 ha och dess utbyggnad är beroende av riksväg 60s ombyggnad. Det innebär att utbyggnaden tidigast bedöms kunna ske i samband med ombyggnaden av riksväg 60. Såväl exploateringsområdet som riksvägens utbyggnad medför massomflyttningar. Det kan alltså vara en fördel för den totala ekonomin om en samtidig, samordnad grovplanering av ytorna är möjlig. Beslut om vilken typ av företag som bör lokaliseras hit samt områdets närmare utformning får därför göras i samband med den detaljplan som framdeles kommer att efterfölja den fördjupade översiktsplanen.

För övrigt vad gäller arbetsplatser redovisas ett mindre område om ca 1,0 ha högst upp på Lyviksberget, det vill säga i dess nordligaste del. Detta område benämns näringslivscentrum och är avsett att bli hela områdets "hjärta". Här finns utrymme för en etablering av lokaler kombinerade för hotell, restaurang, kontor, möteslokaler och lokaler för fritidsaktiviteter mm.

Rekreation och friytor

Området inom planförslaget innehåller relativt stora friytor lämpliga för närrekreation, som till exempel Finnäsets udde.

Udden har fantastiska möjligheter genom sitt läge och varierad natur med möjligheter till naturupplevelser, grillplats och naturliga bad. Den har plana ytor som kan iordningställas som led eller bollplan. Men det finns även sanda partier och sår efter gruvdriften. Skogen på udden kan delvis ses på olika sätt. Frågan är om den del som har djup granskog skall betraktas som en tillgång i sig, eller om man skall verka för en öppnare naturtyp. Översiktsplanen bör följas upp med en särskild analys för Finnäsets udde, ledande till ett beslut om lämpligt avvägd målsättning. Inget hindrar att ett praktiskt genomförande sker i etapper anpassat till den verkliga exploateringsstakten.

Befintliga stigar nyttjas så långt som möjligt som naturstigar. De bör kompletteras så att de hänger samman. Det kan ske på samma sätt som för vandringsleder. Först röjning, överbryggande av större hinder samt utmärkning. Därefter trampas stigen naturligen upp av brukarna.

Strax väster om Våghalsen finns en befintlig badplats som efter vissa upp- rustningsarbeten bör kunna fungera som hela områdets närbad, alternativt ett kommunalt sådant. Beslut om badets status tas dock ej i nuläget.

Som framgått inledningsvis är det fortsatta beståndet av TGOJs ofrafikerade järnvägslinje i nuläget oklar. Under förutsättning att denna linje kommer att läggas ner ges möjligheten att anordna en mindre småbåtshamn inom planområdets norra del.

Mark för närlekplatser har ej redovisats i den fördjupade översiktsplanen utan förutsätts bli studerat i kommande detaljplaner.

Inom planområdet finns också möjlighet att anordna en mindre fotbollsplan.

Natur- och kulturmiljöer

Som framgått har mark- och planeringsenheten inför arbetet med den fördjupade översiktsplanen utfört en vegetationsinventering på Finnäset och Lyviksbergget. Det har vid lokaliseringen av bebyggelseområdena tyvärr ej varit möjligt att fullt ut ta hänsyn till de naturområden som bedöms som värdefulla ur natur- och rekreationshänseende. Härtill är möjligheterna till lokalisering allt för begränsade med hänsyn till topografiska förhållanden, närhet till befintlig bebyggelse m m.

Ca 15 ha har på plankartan betecknats som mark där särskild hänsyn bör tas till befintlig skog. Dessa partier ligger i huvudsak på kommunägd mark, samt på fastigheterna Finnäset 13:4 och 14:7. Ytor har tagits ur den nämnda inventeringen, med vissa korrigeringar för att få med olika naturtyper. Inom dessa arealer bör ambitionen vara att så långt möjligt bevara befintlig naturtyp. En del kommer också vara till nytta för att dämpa ljudet från bullerkällorna. Givetvis bör också skog och natur bevaras på övriga fria ytor, men i dessa fall avvägt mot andra fritidsintressen.

Ett antal områden undantas från exploateringsåtgärder. Dessa områden utgörs huvudsakligen av granbestånd, kärr- och hållmark som med vissa skötselåtgärder kan bibehålla och utveckla sin karaktär av natur- och rekreationsvärde. Vid skötseln av dessa områden eftersträvas att följa de i vegetationsinventeringen föreslagna åtgärderna.

För övrigt kan beträffande naturområden konstateras att kommunen under 1991 utfört naturvårdsinriktade röjningsinsatser inom delar av Finnäset.

Vad gäller kulturmiljöer kan konstateras att lämningar och rester efter tidigare byggnation och verksamhet i området finns dokumenterade. Av denna synes lämningar och rester vara koncentrerade till Finnäsens udde samt Våghalsen.

Eftersom gruvhanteringen satt sin prägel på området finns naturligtvis en hel del lämningar efter denna verksamhet, med bland annat gruvor och fundament efter stånggångens vändbrott. Vidare finns även ett antal husgrunder kvar efter tidigare byggnation i området.

Planförslaget ger för övrigt möjlighet att anordna en så kallad natur- och kulturled i området.

Teknisk försörjning

Planområdet skall anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnetet genom att renvatten-, dagvatten- och spillvattenledningar byggs ut fram till Gonäs och där påkopplas befintligt system. För att erforderlig mängd och tryck renvatten skall erhållas då området börjar bli fullbyggt erfordras en ny matarvattenledning från kyrkogårdsområdet. Dagvattenledning iordningställs dock endast på en del av sträckan mot Gonäs, varför dagvattnet avses att omhändertas lokalt.

För övrigt skall möjligheten till lokalt omhändertagande av dagvatten inom planområdet studeras närmare i samband med upprättande av detaljplaner.

Kommunalt vatten och avlopp är numera utbyggt utefter Grängesbergsvägen mot Skeppmora. Vid en utbyggnad av arbetsplatsområdet på Skepparberget förutsätts detta således kunna anslutas till befintligt system vid lämplig punkt utefter Grängesbergsvägen.

I samband med utbyggnad av ledningarna måste tryckstegrings- och avloppspumpstationer byggas. Deras läge får dock studeras närmare i samband med upprättande av detaljplaner.

Vad beträffar uppvärmning bedöms av kostnadsskäl fjärrvärme ej vara aktuellt för utbyggnad inom planområdet. Det realistiska är en värmecentral för arbetsområdena samt eventuellt den del av bostadsutbyggnaden som sker på Lyviksberget. Värmecentralen drivs med olja, alternativt gasol via ett ledningssystem (förutsätter samordning med uppvärmning av Notgårdens flerbostadsområde). Avsatt yta är tilltagen för att medge inhemskt bränsle i en krissituation.

Scandiaconsult Nord AB har 13 november 1991 utfört en mindre förstudie huruvida alternativ uppvärmning genom utnyttjande av gruvvärme är möjlig inom området.

Studien visar att det sammanfattningsvis knappast ens vid gynnsam temperaturlagring kan bli frågan om ett betydande energitillskott till hela området som kan användas i ett lokalt fjärrvärmenät. Därtill är områdets samlade effekt och energibehov för stort. Det rekommenderas dock i förstudien att närmare undersökning görs av det värmeuttag som eventuellt kan erhållas från "försöksbrytningsgruvan" på norra Finnäset. Denna ligger i direkt anslutning till de friliggande småhus som föreslås väster om matargatan.

Skolor och barnomsorg

Som tidigare nämnts bedöms ett exakt bestämmande av antalet lägenheter inom planområdet som olyckligt eftersom en viss flexibilitet eftersträvas. Antal lägenheter och fördelningen mellan olika bebyggelsetyper får emellertid stor inverkan på planeringen för framtida skola och barnomsorg inom planområdet.

Enligt exploateringsantagandet bedöms på lång sikt och vid en total utbyggnad, planområdet rymma ca 500 lägenheter, inklusive befintliga sådana. Detta ger helt klart underlag för barnomsorgsverksamhet samt, under förutsättning att området utbyggs enligt antagandet, även en enparallellig lågstadieskola.

Exploateringsantagandet ger således underlag för en integrerad kvartersskola för aktuella barnåldrar. För att täcka behovet på kort sikt och vid en exploatering som eventuellt understiger exploateringsantagandet är en utveckling av förbindelserna med andra bostadsområden viktig. Härmed avses stadsbebyggelsen i södra Ludvika, med bland annat Valhallavägen, i någon mån också Blötbergets samhälle. Vägsystemet tillåter bra busslinjedragning. Cykelvägen som är tänkt på banvallen intill sjön Väsman leder naturligen till Valhallaskolan.

Sammanfattningsvis skall Finnäset, Notgården och delar av Rasfallet/Ludvika gård ses som ett gemensamt upptagningsområde för en integrerad anläggning för barnomsorg och skolan. Tre alternativ till placering synes aktuella, i Finnäset, Notgården eller den befintliga Valhallaskolan.

Frågan är av den digniteten att den ej kan avgöras i nuläget utan måste studeras ytterligare.

Service

Vad som sagts om förbindelser med andra bostadsområden och samhällen under föregående rubrik gäller också service. Här tillkommer den närservice som förutsätts tillkomma i arbetsplatsområdet invid rondellen, det som ofta kallas för bil- och bilistservice, som bensin, tillbehör, visst utbud av livsmedel, restaurang m m, och som brukar kännetecknas av utpräglat servicetänkande och långa öppettider.

Skyddsrum

Området ingår ej i skyddsrumsort Ludvika.

3.4 Exploaterings exempel

1. **Exploateringsantagande**, framgår av kartbilden på följande sida.

På Lyviksberget utmed den östra slingan av matargatan med sin relativt branta och långa nordvästsluttning mot Finnäset, föreslås ett större grupphusområde samt två områden för flerbostadshus. Grupphusområdet omfattar ca 100 lägenheter och avses upplåtas som bostadsrätter.

På grund av släntlutningen inom Lyviksbergets nordvästsluttning bör husen grundläggas på olika nivåer, det vill säga terrasseras. Marken bör terrasseras även mellan byggnaderna för att en relativt plan och användbar trädgård skall erhållas mellan husen och grundläggningen förenklas. Jämför vad som sagts under punkt 2.4.

Genom terrasseringen tillvaratas också möjligheten till utsikt över sjön Väsman. Området har goda förutsättningar att bli något extra för både boende och besökande.

Även flerbostadshusen omfattar ca 100 lägenheter och upplåts som hyresrätter, eventuellt i kombination med bostadsrätter.

Ytterligare ett grupphusområde föreslås. Detta omfattar ca 45 lägenheter och är beläget i sluttningen sydväst om det första, inom Finnäsets östra bostadsområde. Inom de plana partierna nedanför sluttningen föreslås friliggande småhus om ca 60 lägenheter.

I anslutning till Våghalsvägen redovisas ännu ett bostadsområde, Finnäsets västra bostadsområde. Detta område bedöms ha förutsättningar att rymma ca 140 lägenheter i varierande former såsom grupphus, flerbostadshus och friliggande småhus.

Slutligen beräknas befintliga villatomter på sikt ge ett 50-tal bostadsenheter totalt. I tabellen anges 25 såsom befintliga. Detta är något lägre än de 33 som finns, vilket förklaras av att några av dessa egentligen har naturligare kontaktvägar till befintlig samhällsbildning.

EXPLOATERINGSANTAGANDE
PRIMÄR MÅLSÄTTNING

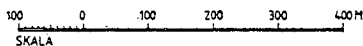
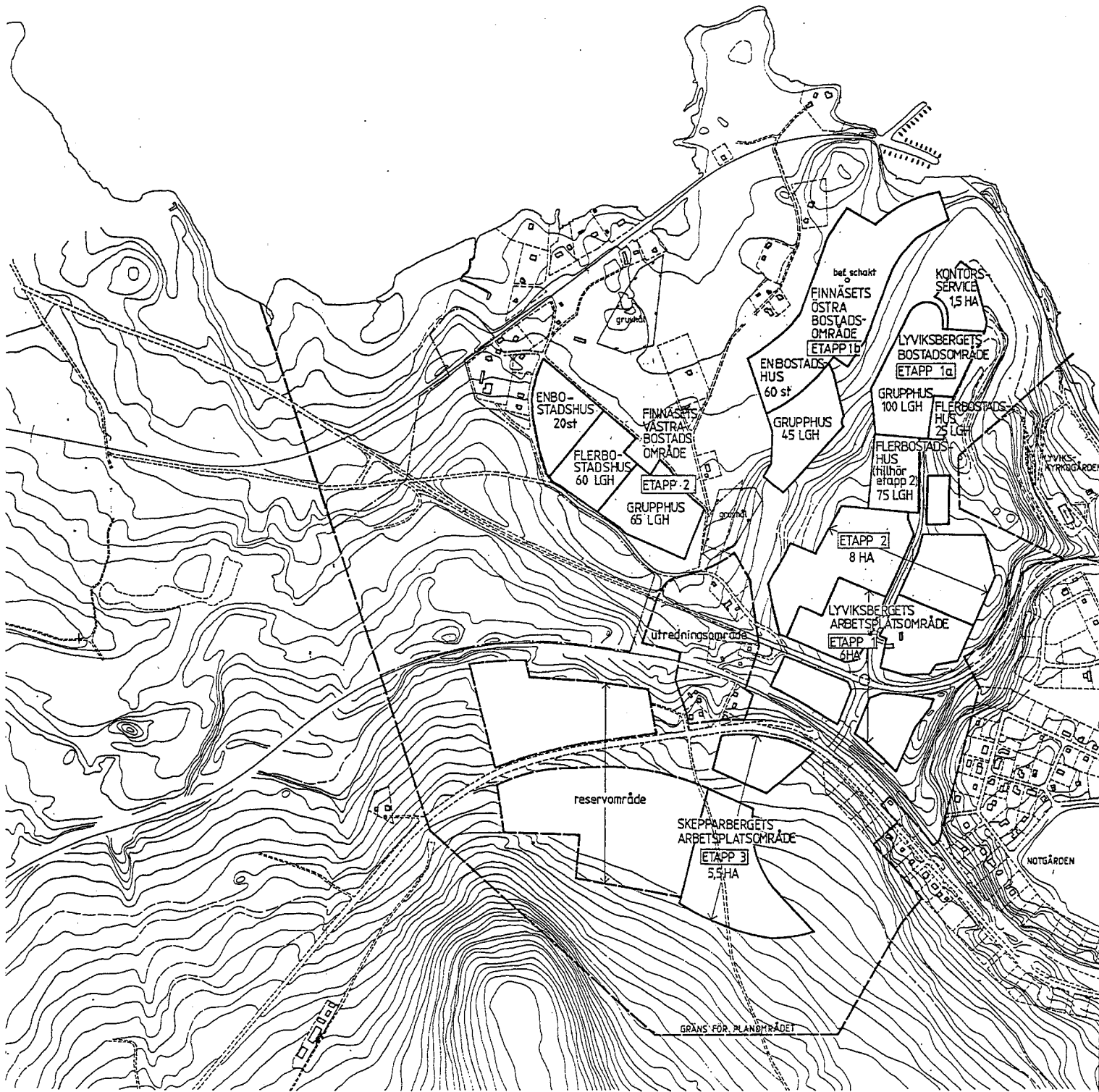
Fördjupad översiktsplan för
FINNÄSET, LYVIKSBERGET
samt del av SKEPPARBERGET,
Ludvika kommun

ARBETSPLATSOMRÅDE	ETAPP 1	75 HA
	ETAPP 2	8 HA
	ETAPP 3	5,5 HA

BOSTÄDERNA	ETAPP 1a	ETAPP 1b	ETAPP 2	TOTALT
FLERBOSTADSHUS	25		135	160
GRUPPHUS	100	45	65	210
ENBOSTADSHUS				
NYEXPL.	-	60	20	80
PÅ BEF TOMTER	25 (bef)	15	10	50
SUMMA	150	120	230	500

HÄRAV NYBYGGDA 475

ÖVERSIKT
EXPLOATERINGSANTAGANDE
upprättad i juni 1993

2. **Alternativt exploateringsexempel**, framgår av kartbild på följande sida.

I nordvästsluttningen ner mot Finnäset har en stor del av grupphusen ersatts av flerbostadshus om ca 140 lägenheter. Ett flerbostadsområde kan här utformas attraktivt med måttligt utformade punkthus, eventuellt terrasshus. Grupphusområdet omfattar endast ca 20 lägenheter.

Istället föreslås i östra Finnäset ett större grupphusområde om ca 70 lägenheter väster om matargatan. Här föreslås också ett område med friliggande småhus om ca 45 lägenheter.

I västra Finnäset invid Våghalsvägen redovisas i detta alternativ ca 100 lägenheter, det vill säga något färre än i exploateringsantagandet, fördelat mellan friliggande småhus och grupphus.

ALTERNATIVT EXPLOATERINGSEXEMPEL

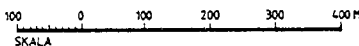
Fördjupad översiktsplan för
FINNÄSET, LYVIKSBERGET
 samt del av **SKEPPARBERGET**,
 Ludvika kommun

ARBETSPLOTSOMRÅDE	ETAPP 1	75 HA
	ETAPP 2	8 HA
	ETAPP 3	55 HA

BOSTÄDERNA	ETAPP 1a	ETAPP 1b	ETAPP 2	TOTALT
FLERBOSTADSHUS	-	140	-	140
GRUPPHUS	55	20	70	150
ENBOSTADSHUS NYEXPL.	45	+	45	90
PÅ BEF TOMTER	25 (bef)	10	15	50
SUMMA	125	170	130	425

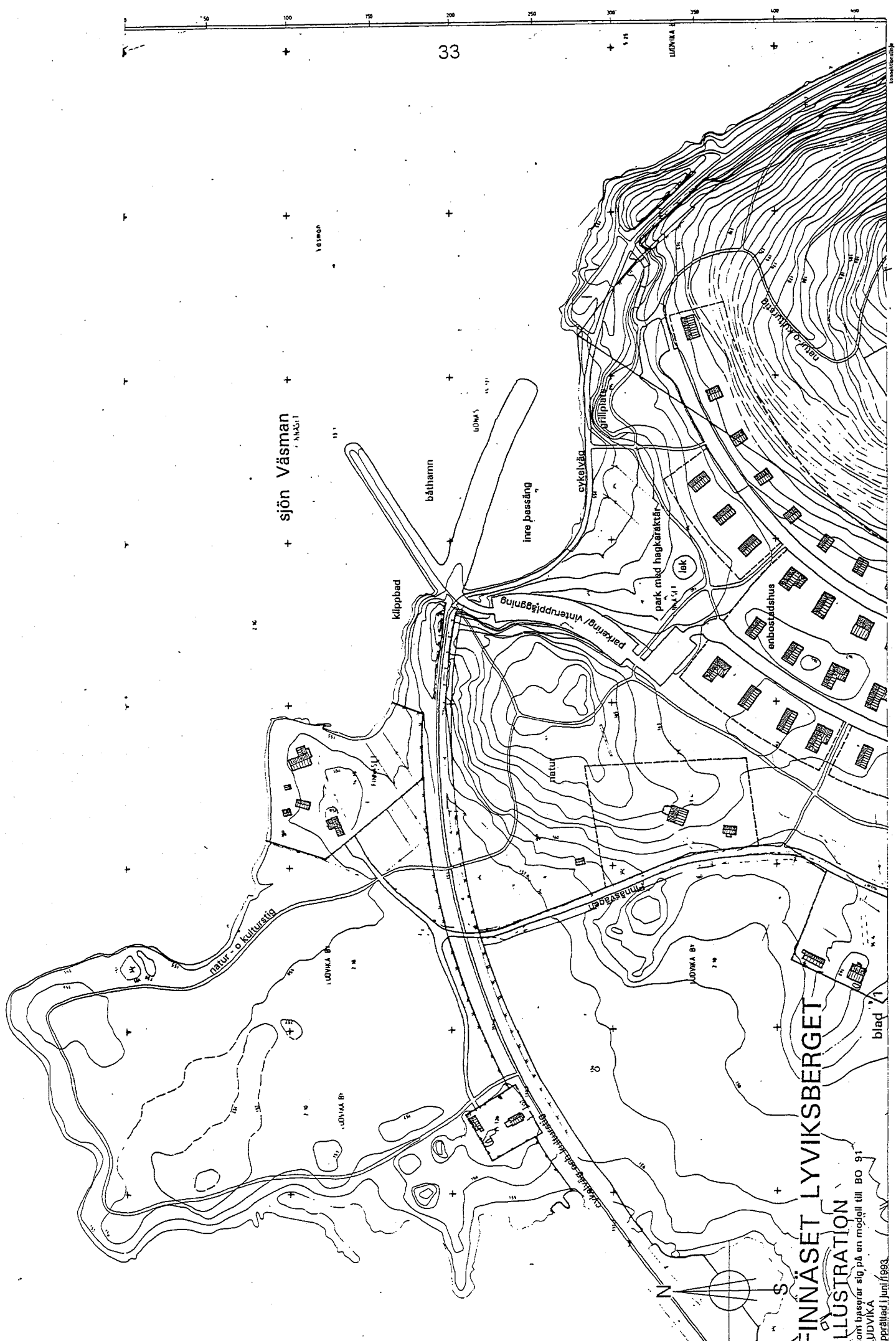
HÄRAV NYBYGGDA 400

ÖVERSIKT
 ALTERNATIVT
 EXPLOATERINGSEXEMPEL
 upprättad i juni 1993

3.5 Illustration

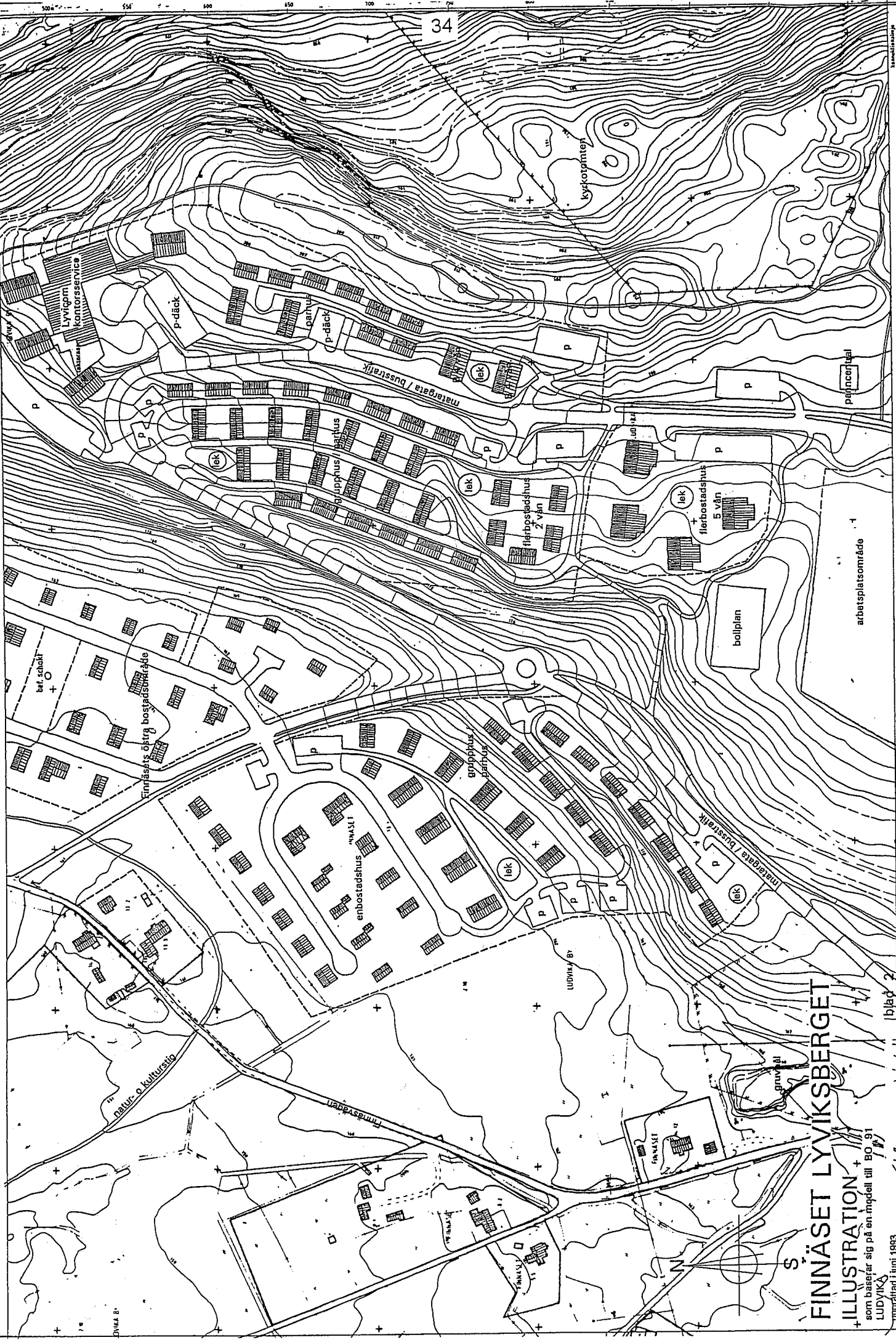
På följande tre sidor illustreras en framtida utbyggnad av området. Illustrationen baserar sig på en modell till Bo91 och omfattar Finnäsets östra bostadsområde samt Lyviksbergets bostads- och arbetsplatsområde.

FINNÅSET LYVIKSBERGET
ILLUSTRATION

som baserar sig på en modell till BO 91
 LUDVIKA
 upprättad i juni 1993

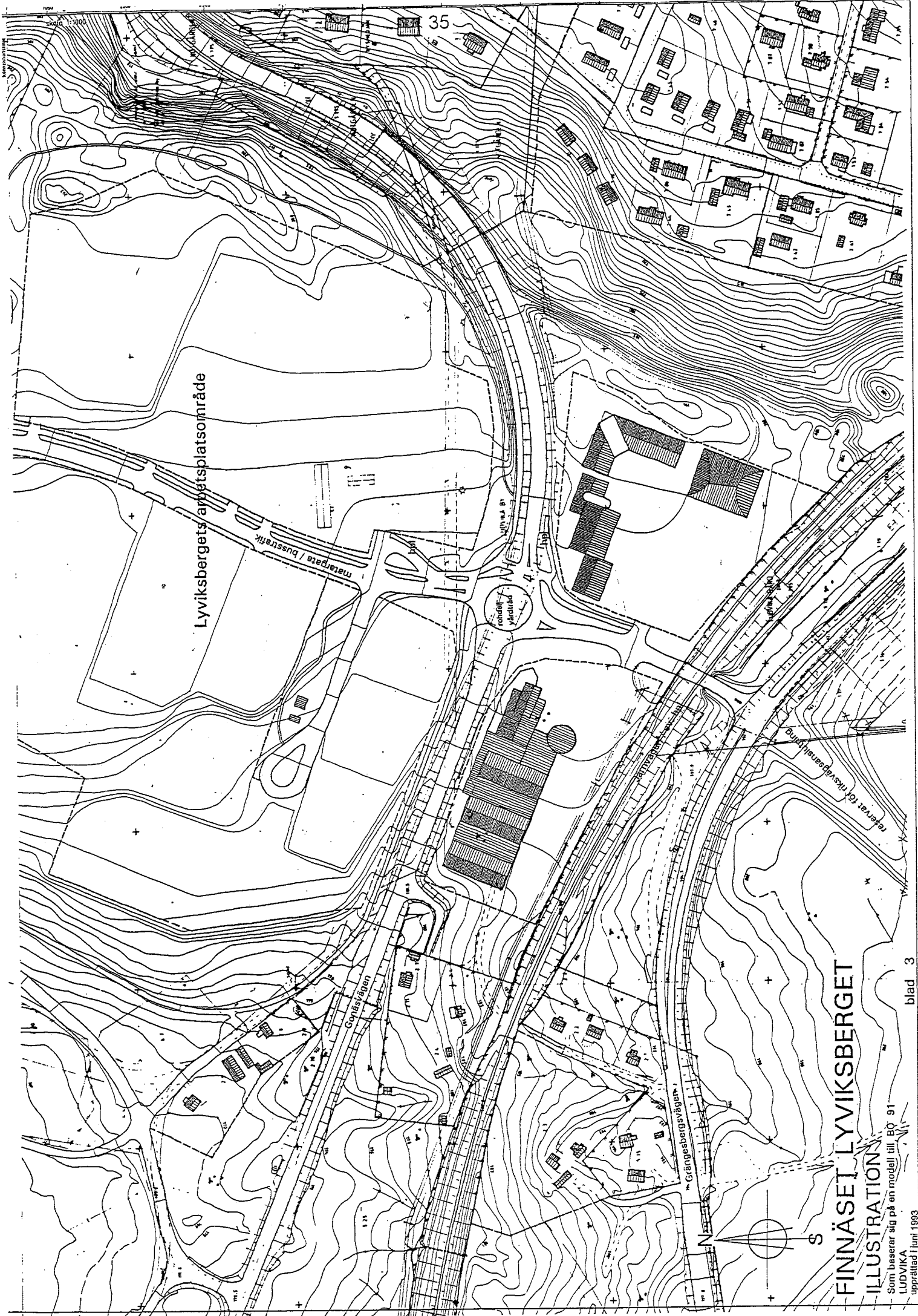
blad 1

FINNÄSSET LYVIKSBERGET
 + ILLUSTRATION +
 som baserar sig på en modell till BO_91
 LUDVIGA
 utarbetad i juni 1993

500 550 600 650 700
 Blad 2
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

FINNÄSET-LYVIKSBERGET
ILLUSTRATION

Som baserar sig på en modell till BÖ 91
LUDVIKA
upprättad i juni 1993

4. PLANGENOMFÖRANDE

Som nämnts inledningsvis är planförslaget relativt detaljerat. Inom vissa delar såsom till exempel utbyggnadsordningen av de olika delområdena och antal lägenheter inom respektive delområde eftersträvas dock fortfarande flexibilitet.

Detta beror framför allt på att det i dagsläget ej går att säga när ett genomförande av planförslaget blir aktuellt och hur efterfrågesituationen på bostäder kommer att se ut i framtiden. Avsikten är att starta upp ett genomförande först när efterfrågesituationen så medger.

4.1 Detaljplaner

Detaljplaner kommer successivt att upprättas för de olika utbyggnadsområdena. För arbetsplatsområdet på Lyviksberget finns dock redan laga kraftvunnen detaljplan upprättad.

4.2 Markanskaffning

Kommunen är i dag ägare till huvudsakligen all mark inom planområdet norr om Grängesbergsvägen, där exploatering föreslås ske. Endast en mindre obebyggd fastighet bör förvärvas.

Ett genomförande av arbetsplatsområdet på Skepparberget förutsätter dock att kommunen förvärvar mark. Kommunen har under senare tid genomfört några delförvärv i området.

4.3 Upplåtelse, exploateringsavtal

Upplåtelse av mark inom de föreslagna grupphusområdena bör ske genom exploateringsavtal som grundas på detaljplaneförslag. Avtalen behandlar kostnadsfördelning mellan kommun och exploatör samt ansvaret för olika anläggningar.

Detta förfaringssätt är också i viss mån applicerbart vid försäljning av mark för arbetsplatser.

Försäljning av tomter för friliggande småhus sker däremot direkt till intressenter genom upprättande av köpeavtal.

En viss förtätning av områdets befintliga tomter är möjlig och förutsätts ske på enskilda initiativ. Inledningsvis kan där ordnas enskilda va-anläggningar, när avståndet till kommunala ledningar är stort. På sikt räknas generellt med kommunalt va.

4.4 Anläggningar

Allmänna anläggningar i form av gator, gång- och cykelvägar, parker, naturparker och ledningar för vatten och avlopp utförs i första hand av kommunen.

Anläggningar på kvartersmark utförs inom de olika grupphusområdena samt inom områden för flerbostadshus av exploatör. Om så bedöms lämpligt vid respektive exploateringsstillfälle kan dock exploatör bygga ut allmänna anläggningar för att efter iordningställandet överlämna dessa till kommunen. Detta förfaringssätt skall regleras i exploateringsavtal.

4.5 Skjutbanebuller

Som tidigare framgått har Ludvika kommuns miljö- och hälsoskyddskontor utfört bullermätningar vad avser bland annat skjutbanebuller. Det har härvidlag konstaterats att mätningarna visar att ljudnivåerna ligger under Statens Naturvårdsverks riktlinjer.

Ambitionen är att skapa bostads- och arbetsområden med mervärde. Vad gäller bullret skall därför oavsett normerna eftersträvas bästa möjliga resultat. Med anledning härav bör avverkning inom de nivååtdämpande skogspartierna på ömse sidor av Gonäsvägen undvikas. Av denna anledning bör därför den fördjupade översiktsplanen följas av särskilt begränsade områdesbestämmelser för dess skogspartier, alternativt ett kommunalt förvärv av partierna ifråga. Oavsett alternativ är det av största vikt att skogen inom de nivååtdämpande partierna genom kommunalt förvärv eller på annat sätt säkras som bullerskydd.

4.6 Utbyggnadsordning

Strävan efter att flexibelt kunna erbjuda olika lägenhetsformer i ett relativt tidigt skede av plangenomförandet medför att någon exakt utbyggnadsordning av de olika etapperna i nuläget ej bör fastställas.

Vid bedömning av utbyggnadsordningen får emellertid en avvägning göras mellan höga initialkostnader för utbyggnad av de kommunaltekniska anläggningarna och möjligheten att i ett tidigt skede kunna erbjuda mark för bostäder i attraktiva lägen.

Genom att inledningsvis bygga ut anläggningarna till de områden som bedöms som mest attraktiva, det vill säga Lyviksbergets och Finnäsets bostadsområde, tas möjligheten att tidigt kunna erbjuda bostäder med utsiktslägen och strandkontakt till vara. Ett sådant förfarande bedöms höja hela området attraktivitet för etablering av bostäder och verksamheter. Målsättningen bör därför vara att prioritera de norra delarna av planområdet för bostadsutbyggnad och lägga västra Finnäset sent i utbyggnadsordningen.

Eftersom varierande bebyggelseformer skall kunna erbjudas i ett tidigt skede av genomförandet innebär denna målsättning att Lyviksbergets och Finnässets östra bostadsområde bör tillgängliggöras samtidigt. Anläggningar i form av matargata, gång- och cykelvägar m m bör därför redan inledningsvis byggas ut i sin helhet.

Om hinder skulle uppstå genom den begränsning av hustyper som terrängen medger kan dock Finnässets västra bostadsområde utbyggas tidigt med rimliga investeringar i infrastrukturen.

Beslut om en exakt utbyggnadsordning bedöms dock kunna anstå och inrymmas i de programbeslut som skall föregå detaljplanering.

Av de visade exploateringsexemplen framgår att en sådan övergripande ordning för utbyggnaden tillåter goda bostadsmiljöer i de olika etapperna.

Om proportionerna mellan flerbostadshus, grupphus och enbostadshus ändras väsentligt jämfört med beräkningsexemplen kan slutligt antal bostäder/lägenheter bli ett annat.

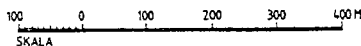
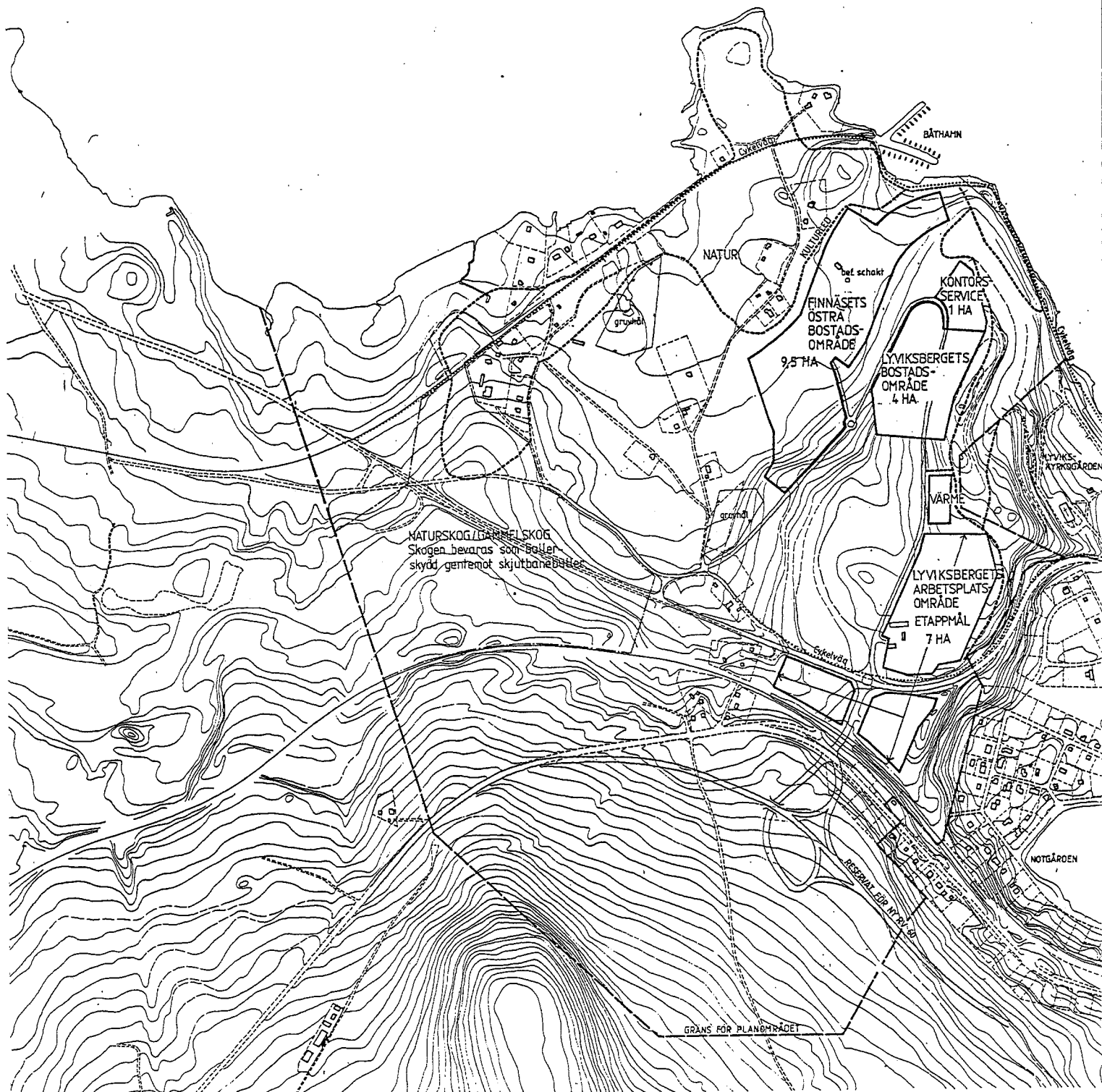

DENNA REDOVISNING AV ETAPPMÅL AVSER
 ATT GE EN ILLUSTRATIV ANTYDAN TILL HUR
 OMRÅDET KAN VARA EXPLOATERAT EFTER
 NÅGRA ÅR.

RESULTATET PÅVERKAS GIVETVIS AV DEN
 FAKTISKA UTVECKLINGEN OCH DE POLITISKA
 FÖLJDBESLUT SOM FÖRUTSÄTTS TILLKOMMA
 UNDER UTBYGGNADSSKEDET.

SE OCKSÅ EXPLOATERINGSEXEMPLEN.

ÖVERSIKT · ETAPPMÅL
 upprättad 1 juni 1993

5 PLANEKONOMISK BEDÖMNING

Nedan redovisas en sammanställning över de kostnader och intäkter som uppkommer vid en fullständig utbyggnad av de olika exploateringsområdena norr om Grängesbergsvägen. Sammanställningen bygger på exploateringsantagandet. Som tidigare framgått är planeringssituationen fortfarande något osäker vad gäller arbetsplatsområdet på Skepparberget. Av denna anledning ingår området ej i sammanställningarna.

Sammanställning - kostnader (kostnadsläge 1991)

Mark (inkl tidigare förvärvad råmark), fastighetsbildnings- och planläggningskost- nader inkl geotekniska undersökningar	3 350 000,-
--	-------------

Kommunaltekniska anläggningar inom plan- området exkl bro, rondell och ledningar utefter Gonäsvägen till Gonäs	27 200 000,-
--	--------------

Övrigt, såsom flytt av förråd, kablifiering av luftledningar m m	2 000 000,-
	32 550 000,-

Förutom ovanstående tillkommer kostnader för bro, rondell och ledningar utefter Gonäsvägen mot Gonäs till ett belopp av ca 11 700 000 kronor. Kostnaderna för dessa anläggningar bedöms som övergripande och skall därvid belasta dels planområdet norr om Grängesbergsvägen, arbetsplatsområdena på Skepparberget och Gonäs Östra arbetsplatsområde.

Eftersom planförslaget ej har en detaljeringsgrad som motsvarar en detaljplan samt att inga projekteringar ännu är gjorda bygger beräkningarna dels på mängder enligt planförslaget, dels på schabloner. Kostnadssammanställningen får härvidlag mera ses som en fingervisning om de kostnader som uppkommer vid ett totalt genomförande av planförslaget norr om Grängesbergsvägen.

Förutom ovanstående redovisade kostnader tillkommer även kostnader för nödvändiga följdinvesteringar i form av bland annat anläggningar för barnomsorg och skola.

Sammanställning - intäkter (kostnadsläge 1991)

Mark	21 000 000,-
Exploateringsersättning	10 180 000,-
Anslutningsavgifter	12 360 000,-
	43 640 000,-

Ett genomförande innebär givetvis att kostnader och intäkter kommer att falla olika i tiden allteftersom de olika utbyggnadsetapperna genomförs.

Vid ett genomförande av de norra delarna först kommer kommunen att drabbas av höga initialkostnader då stora delar av de kommunaltekniska anläggningarna måste byggas ut redan i ett inledande skede. Planförslaget ger dock möjlighet till flexibilitet i de olika utbyggnadsetapperna.

